

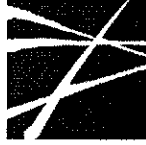
Høring om EU's fremtidige havpolitik

Henrik Sornn-Friese
Lektor, Cand.merc.-studieleder
Handelshøjskolen i København (CBS)



Min baggrund

- Dansk logistik og transport
 - ☐ *Transportvirksomheders relationer. En socioøkonomisk analyse. Notat nr. 97 • 07. København: Transportrådet, 1997*
- Den danske vognmandsbranche
 - ☐ *Learning in Firms and Markets. Organizational Adaptation and Industry Dynamics in the Road Haulage Industry in Denmark in the 1990s. Ph.d. Dissertation. København: CBS, 2001*
 - ☐ *Interfirm Linkages and the Structure and Evolution of the Danish Trucking Industry. Transportation Journal, 44(4): 10-26 (2005)*
- Det blå Danmark
 - ☐ *Navigating Blue Denmark. The Structural Dynamics and Evolution of the Danish Maritime Cluster. København: Søfartsstyrelsen, 2003*
 - ☐ *Managing cyclical changes in the European shipbuilding and ship repairing industries: Evidence from Denmark. Dublin, Ireland: European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2007*
 - ☐ "Blå.dk – Research on Maritime Industries"



EU's maritime grøn bog

- Følger op på Lissabon-strategiens tilgang til økonomisk politik med fokus på konkurrenceevne (især klyngeperspektivet)
- Samler en række tidligere EU-initiativer og deklamationer (fx Galway, 2004) i en overordnet vision for EU's maritime sektor
- Anlægger holistisk perspektiv på maritim politik
- Går godt i spænd med et dansk perspektiv



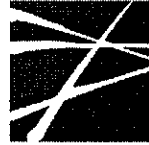
Et klyngeperspektiv

- Ingen klare definitioner på klynger, men...
 - ❑ Der er en kritisk masse af virksomheder (og andre organisationer) inden for et funktionelt og geografisk afgrænset erhvervsområde
 - ❑ Virksomhederne relaterer til hinanden på ikke-trivielle måder, og dette har implikationer for konkurrenceevne
 - ❑ Virksomhederne er fælles om en række erhvervsrelaterede institutioner (fx identitet, normer, praksisser, regelsæt, rammebetingelser)
- Kært barn har mange navne
 - ❑ Erhvervs- og kompetenceklynger, ressourceområder, industrielle komplekser og distrikter, innovationssystemer (nationale, regionale, sektorielle, teknologiske), produktionssystemer osv.
 - ❑ Den ny økonomi, den lærende økonomi, vidensøkonomien, videnssamfundet, informationsamfundet, den globale landsby, ...



Hvorfor et klyngeperspektiv

- Nye udfordringer med viden og innovation i centrum
- Lande og regioner specialiserer sig
- Differentiering (hvad adskiller os fra ”de andre”?)
- Makroøkonomisk politik nødvendig, men ikke tilstrækkelig
- ..., ...
- Klyngeperspektivet er handlingsorienteret; ikke kun beskrivelse af de samfundsøkonomiske realiteter
- Klyngeperspektivet appellerer både til politikere og virksomheder



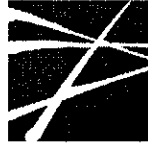
Klynger i EU

- Klynger eksplicit på den politiske dagsorden i EU
 - ❑ Lissabon-strategien
 - ❑ I omegnen 450 europæiske ”klynger”
 - ❑ Næsten halvdelen af alle europæiske lande har foretaget kortlægninger af klynger
- Store forskelle i de enkelte landes tilgang
 - ❑ Nationalt fokus (fx Danmark; England; Holland; Sverige)
 - ❑ Regionalt fokus (fx Danmark/Sverige; Italien; Spanien)
- Uklare og tvetydige erfaringer med *performance*



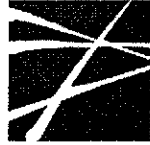
Det blå Danmark

- Et selvstændigt dansk styrkeområde; element i overordnet EU-strategi
- Kom på den virksomhedsstrategiske og erhvervspolitiske agenda i Danmark i slutningen af 1980'erne
- Fokus på forskellige maritime erhverv i symbiotisk samspil
 - ❑ Især rederier, skibsværfter samt udstyrs- og serviceleverandører
 - ❑ Også offshore-aktiviteter (olie- og gasudvinding; vindmølleparker)
- Gør det muligt at fremhæve klyngeeffekter



(Nogle) klyngeeffekter i ”det blå Danmark”

- Kompetencesammenhænge mellem sø og land
- Klyngen giver globale succeser udover rederierhvervet
 - ❑ ACTA (kraner og andet maritimt udstyr)
 - ❑ Alfa Laval (service- og udstyrsleverandør)
 - ❑ Damcos/tidl. Danfoss Marine Group (serviceleverandør)
 - ❑ Hempel (skibsmaling)
 - ❑ Karstensens Skibsværft (skibsreparationer og nybygninger)
 - ❑ MAN (B&W) Diesel (skibsmotorer)
 - ❑ SEMCO MARITIME (radiokommunikationsudstyr)
 - ❑ Viking Life-Saving Equipment (sikkerheds- og redningsudstyr)
- Internationalisering (indirekte fordele)



Husk historik og forankring

- Infrastruktur, naturkapital, specialiseret viden (arbejdskraft og underleverancer) osv.
- Institutionelle forhold har stor betydning
 - ❑ Andelsbevægelsen
 - ❑ Septemberforliget (Hovedaftalen), 1899
- Adgang til forskningsbaseret viden/universiteter
 - ❑ Silicon Valley; Medicon Valley
- Avanceret (offentlig) efterspørgsel
 - ❑ Israelske klynger inden for vandanlæg, landbrugsteknologi og militært teknologi; kanal- og dæmningsbyggeri i Holland
- Udspring fra andre klynger
 - ❑ Danske styrker inden for medico-teknologi udspringer af fødevarer sektoren
- Succesfulde enkeltvirksomheder
 - ❑ Ericsson og Nokia inden for mobilkommunikation i Sverige og Finland;
A. P. Møller-Mærsk eller MAN Diesel inden for det Blå Danmark

